



# Miljöredovisning 2020

# Miljöredovisning 2020

## Innehållsförteckning

<b>1 Sammanfattning.....</b>	<b>4</b>
Regional utveckling .....	6
Transporter/Infrastruktur .....	6
Digitalisering .....	6
Innovationer .....	7
Inköp .....	7
Återbruk och avfall .....	7
Energi.....	7
Pandemins konsekvenser .....	7
<b>Hållbar utveckling .....</b>	<b>9</b>
Agenda 2030 .....	9
<b>Region Norrbottens miljöarbete.....</b>	<b>9</b>
Styrande dokument .....	9
Miljöpolicy .....	9
Strategisk plan.....	10
Regional utvecklingsstrategi .....	11
Miljöstrategi 2015-2020 .....	12
Organisation av miljöarbetet.....	12
Glokala Sverige.....	13
Hållbarhetsintegrering av det regionala utvecklingsarbetet.....	13
<b>Genomförande av Agenda 2030.....</b>	<b>14</b>
Ingen fattigdom.....	14
Ingen hunger .....	14
Hälsa och välbefinnande .....	14
Antibiotika .....	15
Lustgasexponering .....	15
God utbildning för alla.....	16
Jämställdhet .....	16
Rent vatten och sanitet.....	16
Hållbar energi för alla .....	17

Energiförbrukning .....	17
Regional elnätsanalys .....	17
Anständiga arbetsvillkor och ekonomisk tillväxt .....	18
Hållbar industri, innovationer och infrastruktur .....	18
Innovation .....	18
Digitalisering .....	20
Minskad ojämlikhet .....	21
Hållbara städer och samhällen .....	21
Hållbar konsumtion och produktion .....	22
Inköp och upphandling .....	22
Samverkan med länets kommuner .....	23
Textilier.....	23
Kemikalier .....	24
Livsmedel .....	24
Ekologiska livsmedel minskar .....	24
Mätning av tallrikssvinn .....	24
Läkemedel.....	25
Återbruk och avfall .....	25
Återbrukad utrustning .....	26
Avfall .....	26
Farligt avfall och ADR (transport av farligt gods).....	27
Folktandvården .....	27
Bekämpa klimatförändringarna .....	28
Transporter.....	28
Resfria möten.....	32
Varutransporter .....	32
Sjukresor .....	32
Ambulanssjukvård .....	33
Medicinska gaser .....	33
Lustgas .....	34
Köldmedia.....	34
Lokaler och byggande.....	34
Hav och marina resurser .....	35
Ekosystem och biologisk mångfald .....	36
Fredliga och inkluderande samhällen .....	36
Genomförande och globalt partnerskap .....	36
Regional samverkan.....	36

---

Regionens miljöpriser .....	38
Internationell samverkan.....	39
Nationella nätverk.....	0
<b>Region Norrbottens resultat i jämförelse med andra regioner.....</b>	<b>1</b>
Öppna jämförelser Agenda 2030 .....	1
Öppna jämförelser Miljöarbete .....	1
<b>Inför 2021 .....</b>	<b>1</b>



# 1 Sammanfattning











Regionens miljöarbete går i linje med FN:s beslutade globala hållbarhetsmål i Agenda 2030. Enligt miljöpolicyen för Region Norrbotten som antogs 2017 ska miljöarbetet fokuseras inom sju prioriterade områden.

Symbolerna nedan ger en indikation på hur respektive mål har utvecklats under 2020:

Prioriterat område	Kommentar	
<b>Regional utveckling</b>	Omfattande arbete med hållbarhetsintegrering av det regionala utvecklingsuppdraget pågår.	
<b>Infrastruktur &amp; transporter</b>	Coronapandemin har bidragit till en kraftig <b>minskning</b> av utsläpp från tjänsteresor och transporter.	
<b>Digitalisering</b>	Coronapandemin har bidragit till en kraftig <b>ökning</b> av digitala möten.	
<b>Innovationer</b>	Hållbarhetsmässigt är detta ett utvecklingsområde.	
<b>Inköp</b>	Mål måste förtydligas och roller, resurser och kompetens måste säkerställas från regionledningen om detta arbete ska prioriteras och målen i Agenda 2030 uppfyllas.  Frågan har lyfts till divisionschef för Division Service under 2020.	
<b>Avfall</b>	Region Norrbotten arbetar hårt med att ta hand om avfallet och siffrorna förbättras från år till år. Under 2020 har ytterligare fraktioner tillkommit.	
<b>Energi</b>	Energianvändningen per lokalyta har <b>minskat</b> , en god nivå med utgångspunkt från Norrbottniska förutsättningar.	

## Mål i miljöstrategin och dess handlingsplan

Mål	Kommentar	
<b>Upphandling &amp; inköp</b>	Hållbarhetsmässigt är detta ett utvecklingsområde. Målet bör prioriteras och fler krav ställas i upphandlingsprocessen. Resurser krävs för detta.	
<b>Livsmedel</b>	Andelen ekologiska livsmedel har <b>minskat</b> markant.	

	Ekologiska livsmedel har en annan kostnadsbild och resurser behövs för att bibehålla andelen ekologiska råvaror i Regionen.	
<b>Läkemedel</b>	Region Norrbotten har för första gången uppnått Stramas mål gällande förskrivning av antibiotika i länet.	
<b>Farligt avfall</b>	Stickskador är fortfarande en av de främsta bland avvikelserna rapporterad inom Regionen. En rad åtgärder är vidtagna för att hanteringen av farligt avfall ska bli så säker som möjligt.	
<b>Kemikalier &amp; medicinska gaser</b>	Kemikaliehanteringen i regionen <b>måste förbättras</b> avsevärt med hjälp av rutiner. Utsläpp av medicinska gaser måste minska.	
<b>Återbruk</b>	Arbetet med återbruk av Regionens material och medicinskteknisk utrustning är en nationell förebild.  Bättre digitala verktyg behövs för att lättare kunna se vad som finns att återbruka.	 
<b>Andel miljöbilar i fordonsflottan</b>	Vid förnyande av fordonsparken ställs moderna miljökrav.	
<b>Minska volymen persontransporter med personbil och flyg</b>	Persontransporter med flyg har <b>minskat</b> kraftigt vad gäller tjänsteresor.	
<b>Videokonferens/ Digitalisering</b>	Andelen möten via distansöverbyggande teknik <b>ökar</b> .	
<b>El- och värme</b>	Miljömålen uppfylls inte i form av nyckeltal kW/m <sup>2</sup> . Utifrån absoluta tal är resultatet mycket bra.	
<b>Egenproducerad el via sol</b>	Hållbarhetsmässigt är detta ett utvecklingsområde	
<b>Ny- och ombyggnationer</b>	Region Norrbotten satsar på långsiktigt hållbara fastigheter med bra miljöval avseende material, produkter, utförande och funktion utan att ge avkall på en god ekonomi.	

## Regional utveckling

Region Norrbotten har under lång tid arbetat för hållbar regional tillväxt. I den regionala utvecklingsstrategin, och de flesta strategier, program och utvecklingsarbeten Region Norrbotten bidrar till beskriver omställning som en nödvändig utgångspunkt för att en hållbar utveckling ska bli verklighet.

Satsningar inom hållbarhetsintegrering som påbörjats under 2020 kommer att främja hållbarhet inom fyra områden av regionalt utvecklingsarbete; Strukturbild för Norrbotten, Kompetensförsörjning, Finansiering samt Kommunikation och lärande.

## Transporter/Infrastruktur

Kraven på miljöbilar har höjts, vilket innebär att fordonsparken inte uppnår miljöplanens målet om att 80 procent av fordonsparken ska vara miljöbilar 2020. För att klara det ökade kravet att använda miljöbilar måste laddstationer installeras ute på regionens fastigheter så tjänsteresor med el och laddhybrider är möjligt.

Tjänsteresor har minskat under året. Tjänsteresor med flyg har minskat med 80 procent, tåg med 90 procent och bil 33 procent. Resultaten är kraftigt minskade utsläpp av koldioxid från tjänsteresor. Resfria möten har samtidigt ökat kraftigt.

Under 2020 har antalet digitala besök i vården ökat kraftigt och sjukresor för att ta sig till fysiska besök har minskat till följd av pandemin. Ett minskat resande innebär i sin tur miljövinster i minskad mängd klimatpåverkade utsläpp. Antalet ersatta sjukresor minskade med 26 procent totalt 2020 jämfört 2019. Kollektivtrafiken har minskat mest (buss 37,5 procent och tåg 35 procent)

Flygtimmarna med Norrbottens ambulanshelikopter minskade 22 procent jämfört med 2019. Flygtimmarna med ambulansflyget ökade med 1 procent.

## Digitalisering

Digitalisering bidrar till att minska hälso-och sjukvårdens miljöpåverkan framförallt genom att fysiska besök ersätts med digitala och därigenom minskar antalet vårdrelaterade resor. Samtidigt bidrar en ökning i distansarbete i verksamheten till minskat resande både lokalt, till och från arbetsplatser, såväl som regionalt och nationellt då möten, utbildningar och konferenser ersätts med digitala alternativ. Under 2020 har ca 15 nya videoinstallationer utförts till verksamheter i länet och elva krisledningsrum med videokommunikation installerats.

Under 2020 har en snabb omställning skett där vård som tidigare förutsatt besök på hälsocentralen eller sjukhuset har ersatts med digitala alternativ. Digitalen erbjuder Norrbottens invånare en digital ingång till första linjens vård. Via tjänsten Digitala vårdbesök erbjuds patienter möjligheten att kunna

genomföra planerade vårdbesök på distans. Patienter kan ansluta till det digitala vårdbesöket via dator eller mobil – utan att behöva resa till sjukhuset/hälsocentralen.

Region Norrbotten är en samverkanspart i projektet Predictive Movement som syftar till att skapa en digital plattform som blir en samverkansplats för transporter av människor och gods med hjälp av artificiell intelligens (AI).

## Innovationer

Under året har åtta idéer inkommit till idéplats.se varav en godkändes och arbetas vidare med som ett förbättringsarbete. En innovation för att möjliggöra vistelse utomhus för patienter med trakeotomi har testats och går nu vidare för mer forskning och kommersialisering.

Division Folktandvård har fortsatt stort fokus på ökat nyttjandet av digital teknik, bland annat av miljöskäl. Under Pandemin har denna process av naturliga skäl snabbats på. Antalet digitala konsultationer mellan allmän- och specialisttandvård ökar stadigt. Detta medför att patienterna slipper resa till klinker och att specialisttandläkare slipper resor ut i länet. .

Det strategiska arbetet innovationsarbetet har under året varit att genomföra Norrbottens smartspecialiseringsstrategi.

## Inköp

Mål och roller måste förtydligas, resurser och kompetens måste säkerställas från regionledningen om detta arbete ska prioriteras och målen i Agenda 2030 uppfyllas.

Frågan har lyfts till divisionschef för Division Service under 2020.

## Återbruk och avfall

Återanvänd utrustning har ökat något sedan föregående år. Verksamheterna är intresserade av återbruk av såväl möbler som medicinteknisk utrustning. Arbetet med återbruk i regionen är en nationell förebild. Bättre digitala verktyg behövs för att lättare kunna se vad som finns för återbruk.

## Energi

Effektiviseringsarbetet har varit framgångsrikt under många år. El- och värmeanvändningen minskar stadigt år från år. Miljömålen uppfylls inte i form av nyckeltal kW/m<sup>2</sup>. Utifrån absoluta tal och norrbottniska förutsättningar är resultatet mycket bra.

## Pandemins konsekvenser

Pandemin har givetvis även påverkat regionernas miljöarbete. Omprioriteringen av vårdinsatser och minskningen av annan smittspridning till följd av krisen påverkar exempelvis inköp av förbrukningsmaterial och



desinfektionsmedel. Brådskan att få fram resurser har i flera fall medfört sänkta eller slopade miljökrav på den globalt ansträngda marknaden.

En ansträngd ekonomi för regionen kan styra bort från dyrare produkter med högre miljöprestanda, såsom en del ekologiska livsmedel.

Avfallsmängderna påverkas av minskad och uppskjuten operationsverksamhet, samtidigt har användningen av engångsmaterial som visir och munskydd ökat kraftigt och sorteringen av sådant material har ändrats över tid, från smittförande till brännbart.

Antibiotikaförskrivningen föll under pandemins första fas, medan bunkring av mediciner i allmänhet ökade markant.

Tjänsteresandet har minskat medan digitala möten ökat, inklusive satsningen gentemot patienter på digitala vårdmöten och digitala vårdcentraler.

Medan kollektivtrafiken har tappat många passagerare har turtäthet och drivmedelsanvändning påverkats i något mindre omfattning, utifrån strävan att hålla igång trafiken och minska trängseln. Behovet av åtgärder för ökad robusthet mot pandemier kan även vara motiverade för klimatanpassning och minskad klimatpåverkan. Det gäller t.ex. ökade lager och ökad andel flergångsprodukter som hanteras lokalt, vilket skulle kunna bidra till en mer cirkulär ekonomi.

# Hållbar utveckling

## Agenda 2030



Figur 1. Agenda 2030 innehåller 17 globala hållbarhetsmål.

Agenda 2030 med 17 globala mål för hållbar utveckling syftar till att utrota fattigdom och hunger, förverkliga de mänskliga rättigheterna för alla, uppnå jämställdhet och egenmakt för alla kvinnor och flickor samt säkerställa ett varaktigt skydd för planeten och dess naturresurser. Globala målen är integrerade och odelbara och balanserar de tre dimensionerna av hållbar utveckling: den ekonomiska, den sociala och den miljömässiga.

## Region Norrbottens miljöarbete

### Styrande dokument

#### Miljöpolicy

Region Norrbottens miljöpolicy är ett framåsyftande styrdokument som har utarbetats i bred politisk samverkan och anger färdriktningen för regionens fortsatta miljöarbete. Med policyn som stöd upprättas strategier, handlingsplaner och ägardirektiv som i sin tur ger riktning i det praktiska miljöarbetet.

Regionen ska bidra till en långsiktig hållbar utveckling genom att:

- Bedriva ett aktivt miljöarbete som kännetecknas av ständiga förbättringar.
- Sprida kunskap och medvetenhet både hos medarbetare och medborgare om sambanden mellan människors hälsa och miljö.
- Minska resursanvändningen genom att effektivisera processer och öka återanvändningen.
- Främja utvecklingen och använda hållbara, förnybara energikällor och naturresurser.
- Välja produkter och kemikalier som ger minsta möjliga belastning på naturmiljön och människors hälsa.

- Möjliggöra minskad miljöpåverkan från transporter genom modern teknik, utvecklade samordningsmöjligheter och kollektivtrafikresande.
- Inkludera miljö- och hållbarhetskONSEKVENSER i beslutsprocessen för att nå framgång i det praktiska miljöarbetet i den egna verksamheten.
- Uppmärksamma, uppmuntra och sprida initiativ i riktning för ett hållbart, långsiktigt miljöarbete genom ägarskap i bolag och stiftelser samt inom olika partnerskap inom och utanför länets och landets gränser.

### Strategisk plan

Region Norrbottens strategiska plan innehåller en övergripande plan för regionens utveckling. Den styr om regionens vision, styrning, särskilda uppdrag, de strategiska målen i de olika perspektiven under kommande år och hur de förväntas kopplas ihop med visionen.

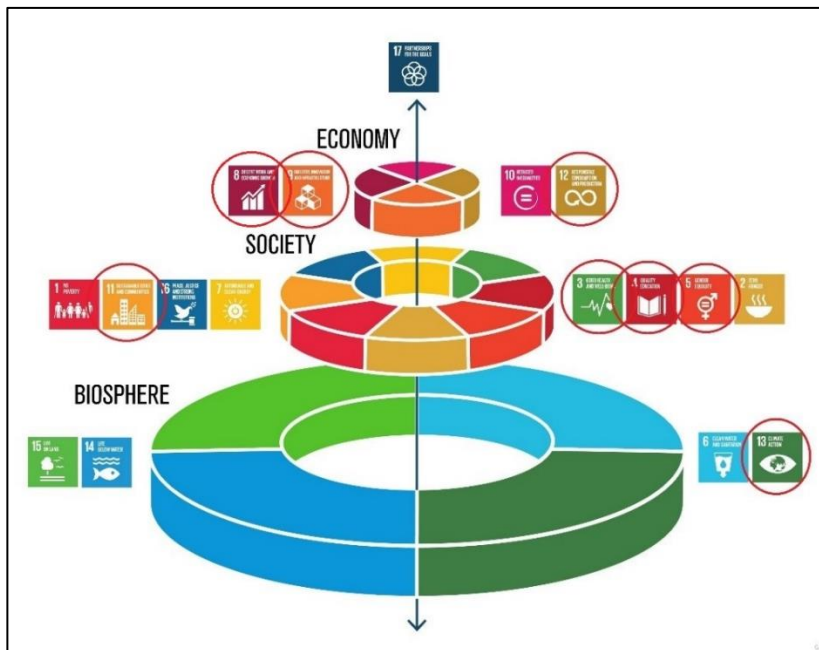
Strategiska perspektiv och mål

De strategiska målen för 2021-2023 är:

- Ett livskraftigt län
- Trygga norrbottningar med god livskvalitet
- God, nära och samordnad vård
- Behovsstyrd regional utveckling i samverkan
- Hållbar kompetensförsörjning
- Långsiktigt hållbar ekonomi

### Region Norrbottens prioriterade mål

Regionfullmäktige har beslutat att ange åtta mål i Agenda 2030 som prioriterade. (Regionfullmäktige den 17 juni 2020 § 57 )



Figur 2 Region Norrbotten har prioriterat 8 av målen i Agenda 2030.

I arbetet som pågått under 2020 med den strategiska planen för 2021-2023 och de strategiska målen har dessa åtta hållbarhetsmål beaktas; God hälsa och välbefinnande, God utbildning för alla, Jämställdhet, Anständiga arbetsvillkor och ekonomisk tillväxt, Hållbar industri, innovationer och infrastruktur, Hållbar konsumtion och produktion, Hållbara städer och samhällen samt Bekämpa klimatförändringarna. Regionstyrelsen och regionala utvecklingsnämnden ska identifiera indikatorer som inkluderar agenda 2030 i sina planer för 2021-2023.

För varje strategiskt mål anges vilka prioriterade Agenda 2030-mål respektive strategiskt mål bidrar till.

PERSPEKTIV				
Samhälle	Medborgare	Verksamhet	Medarbetare	Ekonomi
Ett livskraftigt län (RS, RUN)	Trygga norrbottningar med god livskvalitet (RS, RUN, PN)	God, nära och samordnad vård (RS, PN)	Hållbar kompetensförsörjning (RS)	Långsiktigt hållbar ekonomi (RS, RUN, PN)
		Behovsstyrd regional utveckling i samverkan (RUN)		

Figur 3 För varje strategiskt mål i strategisk plan anges vilka prioriterade Agenda 2030-mål som berörs.

### Regional utvecklingsstrategi

Norrbottens regionala utvecklingsstrategin (RUS) beslutades i februari 2019 i regionfullmäktige. Regionen ska tillsammans med kommuner, myndigheter och andra aktörer arbeta med att genomföra den regionala utvecklingsstrategin. I RUS finns bland annat mål kring för hur vi ska minska miljöpåverkan till 2030.

Den regionala utvecklingsstrategin 2030 är framtagen i bred samverkan med kommuner, myndigheter, universitet, civilsamhället, organisationer och näringslivet. Strategin ligger till grund för prioriteringar av strategiska satsningar men också vid utformning av kommande strukturprogram.

Fyra insatsområden är prioriterade i RUS:

- Hög livskvalitet i attraktiva livsmiljöer.
- Hållbara transporter och tillgänglighet.
- Flexibel och väl fungerande kompetensförsörjning.
- Smarta hållbara innovationer och entreprenörskap.

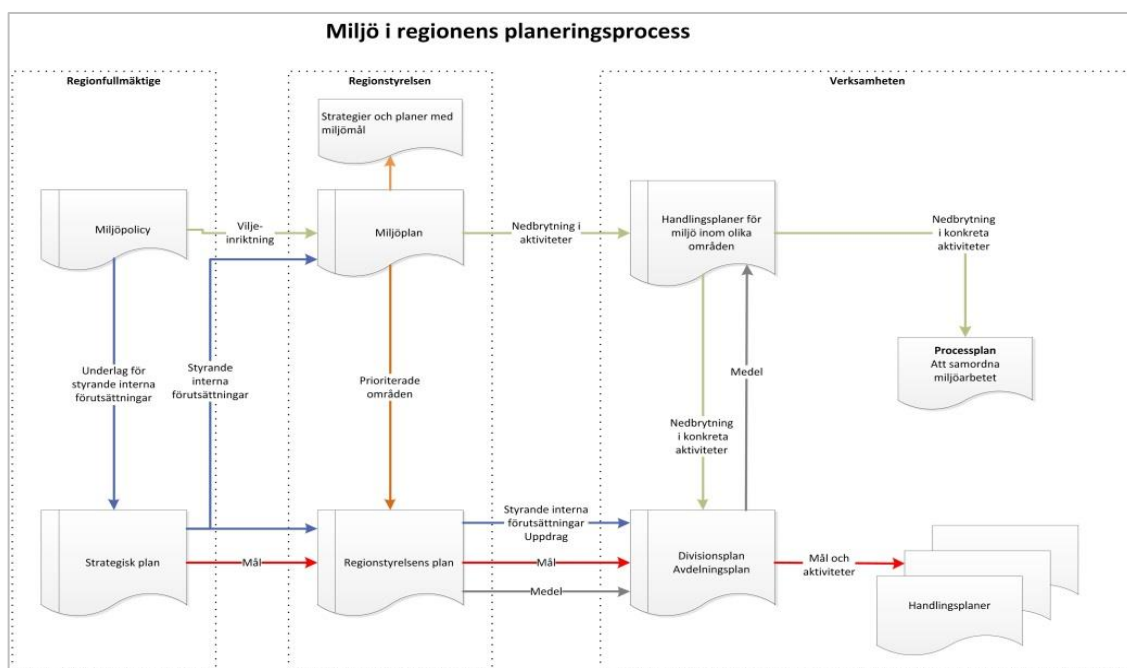
En central och genomgående tanke i alla delar av strategin är ”Alltid med hållbarhet, jämställdhet, jämlikhet och mångfald i fokus”.

En annan viktig utgångspunkt för strategin är kopplingen till Agenda 2030, där det framhålls att region Norrbotten vill ta ansvar för Agenda 2030 genom att integrera social, miljömässig och ekonomisk hållbarhet i alla insatsområden, effektmål, indikatorer och förslag till åtgärder.

### Miljöstrategi 2015-2020

Nuvarande miljöstrategi och tillhörande handlingsplan gäller till 2020. Denna miljöredovisning följer upp målen i miljöstrategin.

Under 2021 ska en hållbarhetsstrategi tas fram med tillhörande handlingsplan som ska omfatta alla prioriterade mål i Agenda 2030. Hållbarhetsstrategin ska följas upp och redovisas i en hållbarhetsredovisning. Miljöredovisning kommer att ingå i hållbarhetsredovisningen.



Figur 4 Hur miljöfrågor hanteras i de interna planeringsprocesserna till och med 2020. Processbilden kommer att uppdateras i samband med framtagande av en ny hållbarhetsstrategi.

### Organisation av miljöarbetet

Region Norrbottens interna miljöarbete följer regionens planerings- och uppföljningsmodell från den strategiska planen via strategier, riktlinjer, planer och anvisningar till årsredovisningar.

I åtagandet ingår att så långt som möjligt miljöanpassa regionens transporter, upphandlingar, fastighetsförvaltning, fastighetsdrift, materialförsörjning, kemikaliehantering och avfallshantering. Årliga miljörapporter lämnas till tillsynsmyndigheten. För det praktiska miljöarbetet finns miljönätverk med representanter från alla divisioner. Vid sjukhusen och inom folktandvård finns dessutom lokala miljönätverk med utsedda miljöombud.

Miljöarbetet samordnas av en miljö- och kemikaliesamordnare på Divison service och hållbarhetsstrateg på avdelningen för regional utveckling.

Miljöutbildning och informationsspridning genomförs regelbundet. Miljöombuden får kontinuerlig information via interna miljösidan och i samband med miljöombudsträffar.

Årets miljödag var inte möjlig att genomföra på grund av pandemin. Istället finns de enskilda föreläsarna inspelade och upplagda på interna miljösidan.

### **Glokala Sverige**

Den 9 december 2020 tog Regionstyrelsen beslut om att Region Norrbotten ska delta i Glokala Sverige under 2021. Glokala Sverige är ett kommunikations- och utbildningsprojektet som ska stärka kunskap och engagemang för Agenda 2030 bland politiker och tjänstepersoner i regioner.

Deltagande ger regionen ett tillfälle till utbildning som kommer väl till pass i arbetet med att utveckla Agenda 2030-prioriteringar i regionens styrande dokument. Beslutet innebär att social, miljömässig och ekonomisk hållbarhet behöver vägas in i all verksamhet och integreras i den sammanhållna styrningen och ledningen.

### **Hållbarhetsintegrering av det regionala utvecklingsarbetet**

Region Norrbotten har under lång tid arbetat för hållbar regional tillväxt. I den regionala utvecklingsstrategin, och de flesta strategier, program och utvecklingsarbeten Region Norrbotten bidrar till beskriver omställning som en nödvändig utgångspunkt för att en hållbar utveckling ska bli verklighet.

Region Norrbotten påbörjades en ny satsning inom regeringsuppdraget *Att utveckla och stärka arbetet med hållbar utveckling inom det regionala tillväxtarbetet*. Satsningen kommer att främja hållbarhet inom fyra områden av regionalt utvecklingsarbete; Strukturbild för Norrbotten, Kompetensförsörjning, Finansiering samt Kommunikation och lärande. Ekonomisk, sociala och miljömässig hållbarhet kommer används som hävstång i utvecklingsarbetet för att snabba på omställningsarbetet inom en bredd av områden kopplat till det regionala utvecklingsuppdraget.

Exempel på åtgärder under 2020 som bidrar till genomförandet av *Regional handlingsplanen för att integrera och stärka klimat- och miljöperspektiven i det regionala tillväxtarbetet* är integreringen av hållbarhet i arbetet med projekthandläggning. Detta har skett genom en justering av de mallar och checklistor som används för handläggning och beredning av projektansökningar.

## Genomförande av Agenda 2030

Mot bakgrund av Region Norrbottens målsättningar och prioriteringar inom Agenda 2030 har årets miljöredovisning fått samma struktur som Agendan. Alla mål följs inte upp inom miljöredovisningen, men kan komma att inkluderas i kommande hållbarhetsredovisning från och med 2021. De mål som idag inte ingår i miljöredovisningen finns med som rubrik men saknar redovisning i denna rapport.

### Ingen fattigdom



Fattigdom omfattar fler dimensioner än den ekonomiska. Fattigdom innebär även brist på frihet, inflytande, hälsa, utbildning och säkerhet.

Region Norrbottens arbete för detta mål redovisas inte i miljöredovisningen, men kan komma att ingå i hållbarhetsredovisning från och med 2021.

### Ingen hunger



Avskaffa hunger, uppnå tryggad livsmedelsförsörjning och förbättrad nutrition samt främja ett hållbart jordbruk.

Region Norrbottens arbete för detta mål redovisas inte i miljöredovisningen, men kan komma att ingå i hållbarhetsredovisning från och med 2021.

### Hälsa och välbefinnande



Säkerställa hälsosamma liv och främja välbefinnande för alla i alla åldrar.

Detta är ett prioriterat mål för Region Norrbotten som bara delvis redovisas i miljöredovisningen baserat på innehåll i tidigare miljöredovisningar. Målet kommer att redovisas utförligare i hållbarhetsredovisningen från och med 2021.

## Antibiotika

Antibiotika spelar en viktig roll för den globala hälsan och ingår i Agenda 2030:s mål 3 om hälsa och välbefinnande. I samband med patientsäkerhetsstrategin år 2011 sattes ett kvantitativt mål för förskrivning av antibiotika av Strategigruppen för rationell antibiotikaanvändning och minskad antibiotikaresistens (Strama). Det som då beskrevs som det långsiktiga målet var att förskrivningen skulle minska till maximalt 250 recept per 1000 invånare och år till senast år 2014.

Att minska överanvändning av antibiotika är en prioriterad fråga inom miljö och patientsäkerhet för Region Norrbotten, för att undvika antibiotikaresistens och annan miljöpåverkan. De sista tio åren har förskrivningen av antibiotika på recept i öppenvården i Norrbotten minskat med drygt 20 procent. Under perioden december 2019 till och med november 2020 har antalet uthämtade antibiotikarecept i regionen minskat till 234 per tusen invånare och år. Det är en minskning med 16 procent jämfört med samma period året innan. Regionen uppnår därmed Stramas mål för första gången.

Minskning, i samma storleksordning, sker även i alla andra regioner under perioden. Folkhälsomyndigheten anser att minskningen sannolikt kan kopplas till pandemin. Färre personer har sökt sjukvård samtidigt som den fysiska distanseringen, högre medvetenhet om handhygien och smittskyddsåtgärderna till följd av covid-19 kan ha resulterat i färre luftvägsinfektioner.

Antibiotikaanvändandet bör minska ännu mer under de kommande åren, och då även inom slutenvården.

Övrigt för läkemedel redovisas under *Mål 12 Hållbar konsumtion och produktion*.

## Lustgasexponering

Lustgas<sup>1</sup> är farligt för både människor och miljö. Att som personal vid förlossningarna utsätts för en liten mängd lustgas (inandning) under en lång tid kan leda till svåra sjukdomar. Genom att installera dubbelmasker för patienterna (finns på de allra flesta sjukhus i övriga landet idag) så minskar mängden lustgas som sprids i förlossningssalarna och därigenom minskar också personalens utsatthet. Ca 85 procent av lustgasen försvinner från salen med hjälp av dubbelmasken.

Region Norrbotten har ett ansvar som arbetsgivare att inte utsätta sin personal för hälsorisker genom onödigt exponering av medicinska gaser, i detta fall, lustgas. Åtgärder för att säkerställa en bra arbetsmiljö för personalen vid länets två förlossningsavdelningar:

---

<sup>1</sup> Lustgas är en växthusgas. Idag är lustgas den största källan av ozonpåverkande gaser. Lustgasdestruktorer: Lustgasen i utandningsluften samlas in, den uppsamlade lustgasen skickas till en destruktionsapparat där den omvandlas till kväve och syre, vanlig luft, innan den skickas ut i atmosfären.



- Installering av dubbelmasker i samtliga av länets förlossningssalar för att lösa arbetsmiljöproblematiken för personalen som jobbar där.
- Installering av lustgasdestruktori Sunderbyn och Gällivare.

Interpellation 5-2020 uppdrar till FM service i samarbetet med arbetsmiljöingenjören att genomföra mätningar av lustgasvolym i luften vid länets förlossningsavdelningar vid Sunderbyn- och Gällivare sjukhus.

Mätningarna har inte kunnat genomföras enligt planering på grund av pandemin. Förhoppningen är att kunna genomföra dessa under 2021.

## God utbildning för alla



Säkerställa en inkluderande och likvärdig utbildning av god kvalitet och främja livslångt lärande för alla

Detta är ett prioriterat mål för Region Norrbotten som inte redovisas i miljöredovisningen. Målet kan komma att redovisas i hållbarhetsredovisningen från och med 2021.

## Jämställdhet



Uppnå jämställdhet och alla kvinnors och flickors egenmakt.

Detta är ett prioriterat mål för Region Norrbotten som inte redovisas i miljöredovisningen. Målet kommer att redovisas i hållbarhetsredovisningen från och med 2021.

## Rent vatten och sanitet



Säkerställa tillgången till och en hållbar förvaltning av vatten och sanitet för alla.

Region Norrbottens arbete för detta mål redovisas inte i miljöredovisningen, men kan komma att ingå i hållbarhetsredovisning från och med 2021.

## Hållbar energi för alla



Säkerställa tillgång till ekonomiskt överkomlig, tillförlitlig, hållbar och modern energi för alla.

### Energiförbrukning

Lokal och energieffektivisering har minskat regionens totala energianvändning under åren. Under 2020 har energikostnaden minskat med ca 12 procent jämfört med 2019. Minskningen beror främst på ett mycket varmt år och ett sjunkande elpris. Under hösten 2020 har två stora byggprojekt vid Sunderby sjukhus med inriktning Miljöbyggnad Silver färdigställts. Byggnaderna har bättre energiprestanda än dagens krav. De är framtidssäkrade och långsiktigt hållbara med bra miljöval avseende material, produkter, utförande och funktion utan att ge avkall på en god ekonomi. Inga ytterligare nybyggnationer har påbörjats under året.

Den totala elanvändningen har minskat med 2,5 procent jämfört med föregående år. För 2020 blev den specifika elanvändningen 92kWh/m<sup>2</sup>. En bidragande orsak till minskad elanvändning är energieffektiviseringsåtgärder i fastigheterna och minskad verksamhetsel orsakat av pandemin.

Den totala värmeanvändningen har minskat med ca 17 procent främst beroende på ett mycket varmt år. Normalårskorrigerad värmeanvändning är dock ca 2 procent högre än 2019. Värmeanvändningen normalårskorrigeras inte under perioden maj-augusti i regionens uppföljning då det normalt inte finns ett uppvärmningsbehov utan enbart värme till tappvarmvatten. Under 2020 har sommaren varit sval och det har gett ett uppvärmningsbehov även under sommaren. Vattenanvändningen är högre än normalt och det är troligt att tappvarmvattenanvändningen ökat p.g.a pandemin och ökat fokus på handhygien.

### Regional elnätsanalys

Under 2020 tog avdelningen för regional utveckling fram en regional elnätsanalys fram som ett inspel från Norrbotten som kompletterar andra elnätsanalyser som tagits fram av länsstyrelser i södra Sverige. Rapporten har fått stort genomslag nationellt och bidrar till att kommunicera den snabba utveckling som sker i vårt län med elektrifiering av industrin, fossilfri ståltillverkning och den kraftigt ökande elförbrukningen som följer med det. Nu pågår arbete med steg 2 av den regionala elnätsanalysen i samarbete med länets kommuner, länsstyrelsens klimat- och energisamordnare, Energikontor

Norr och elnätsägarna. Förväntat resultat är en överblick av hur planberedskapen och förutsättningen för elförsörjning ser ut på kommunal nivå. Detta blir ett planeringsunderlag till strukturbild för Norrbotten men även för kommunernas strategiska näringslivsarbete och översiktsplanering.

## Anständiga arbetsvillkor och ekonomisk tillväxt



Verka för varaktig, inkluderande och hållbar ekonomisk tillväxt, full och produktiv sysselsättning med anständiga arbetsvillkor för alla.

Detta är ett prioriterat mål för Region Norrbotten som inte redovisas i miljöredovisningen. Målet kan komma att redovisas i hållbarhetsredovisningen från och med 2021.

## Hållbar industri, innovationer och infrastruktur



Bygga motståndskraftig infrastruktur, verka för en inkluderande och hållbar industrialisering samt främja innovation.

Detta är ett prioriterat mål för Region Norrbotten som bara delvis redovisas i miljöredovisningen baserat på tidigare års innehåll. Målet kommer att redovisas utförligare i hållbarhetsredovisningen från och med 2021.

### Innovation

Enligt miljöplanens mått *Främjar innovationer som minskar Region Norrbottens miljöpåverkan* är målet 2020 att miljöaspekten alltid ska beaktas i innovationsprojekt.

Under året har 8 idéer inkommit till idéplats.se varav en godkändes och arbetas vidare med som ett förbättringsarbete. En innovation för att möjliggöra vistelse utomhus för patienter med trakeotomi har testats och går nu vidare för mer forskning och kommersialisering. I och med omorganisationen så är organisationen och innehållet i det interna innovationsarbete i dagsläget ej helt klar. Beslutet om innovationsrättigheter för anställda kvarstår vilket gör att en medarbetare som tagit fram en uppfinning inom ramen för sitt arbete har rätt att begära ett friskrivningsavtal.

### **Folktandvården**

Divisionen har fortsatt stort fokus på ökat nyttjandet av digital teknik, bland annat av miljöskäl. Under Pandemin har denna process av naturliga skäl snabbats på. Antalet digitala konsultationer mellan allmän- och specialisttandvård ökar stadigt vilket är ett tydligt mål i divisionsplanen. Detta medför att patienterna slipper resa till klinker och att specialisttandläkare slipper resor ut i länet.

Arbetsätt med nischade nätverk inom allmäntandvården medför att patienter slipper, ofta långväga, resor till Specialistklinik.

Digital teknik nyttjas i ökad utsträckning vid patientbehandling på klinikerna och vid Tandteknik Norr vid framställning av tandteknik. Inköp av digitala scannrar har möjliggjort detta.

Vissa utbildningar som tidigare genomförts fysiskt har nu istället genomförts digitalt i seminarieform eller via inspelade filmer. Detta arbetsätt kommer under 2021 att utökas markant.

I princip samtliga fysiska mötesformer i Folktandvården har under delar av 2020 ersatts av digitala möten.

Genom att övergå till enfilssystem med engångsfilare inom rotbehandling minskas sterilhanteringen vilket ger en positiv miljöeffekt.

Folktandvårdens fokus på att förbättra patientflödet genom arbetsfördelning i teamtandvård medför att många patienter blir färdiga vid ett besök.

### **Innovation inom regionalt utvecklingsarbete**

I styrmåttet *Beaktar miljöaspekten i utvecklingsarbetet inom Region Norrbotten* i miljöplanen är målet för 2020 att miljöaspekten alltid ska beaktas i utvecklingsarbetet. Målet anses vara uppnått. Det pågår ständiga förbättringar av hållbarhetsintegreringen av det regionala utvecklingsarbetet.

Det strategiska arbetet i innovationsarbetet har under året varit att genomföra Norrbottens smartspecialiseringsstrategi. Fokuset har varit klusterarbetet som Region Norrbotten har startat upp i samverkan med utvecklingsaktörer i Norrbotten. Orsaken till att regionen har tagit detta initiativ är att Norrbotten är en glesbefolkad landsbygdsregion som har en annorlunda struktur än storstadsregionerna med sin koncentration på människor och företag. Eftersom Norrbotten består av 25 procent av Sveriges yta är det större geografiska hinder än andra områden i Sverige. Avstånden gör att det är svårare att upprätta och bibehålla livskraftig samverkan, men det är inte omöjligt. Kluster som utvecklar förmåga och/eller infrastruktur som mentalt minskar avstånden har större förutsättningar att uppnå kritisk massa och därigenom ökad förmåga att överleva.

Regionen vill med detta arbete öka förutsättningarna för lyckade och långsiktiga kluster inom länets prioriterade utvecklingsområden. Kring ett kluster

finns det en mängd olika aktörer som tillsammans kallas innovationsstödsystemet. Detta system med dess aktörer är en av nycklarna till regionens utvecklingskraft.

### **Digitalisering**

Under det senaste året har en snabb omställning skett där vård som tidigare förutsatt besök på hälsocentralen eller sjukhuset har ersatts med digitala alternativ. Pandemin har drivit på behov och efterfrågan av digital vård hos medborgare och verksamheten har snabbt utvecklat sina processer och arbetssätt för att kunna möta utmaningen. Detta kan ses i en stor ökning i användning av Regionens digitala tjänster exempelvis den digitala ingången till första linjens vård, Digitalen som ger norrbottningar kontakt med vården där de är, direkt i mobil, surfplatta eller dator.

### **Digitaliseringens miljönytta**

Digitalisering bidrar till att minska hälso-och sjukvårdens miljöpåverkan framförallt genom att fysiska besök ersätts med digitala och därigenom minskar antalet vårdrelaterade resor. Samtidigt bidrar en ökning i distansarbete i verksamheten till minskat resande både lokalt, till och från arbetsplatser, såväl som regionalt och nationellt då möten, utbildningar och konferenser ersätts med digitala alternativ.

### **Goda exempel på digitalisering inom hälso och sjukvården**

#### *Digitalen*

Digitalen erbjuder Norrbottens invånare en digital ingång till första linjens vård. Genom tjänsten kan patienter själva beskriva sina sökorsaker för att sedan får stöd, råd och behandling från vårdpersonal via den digitala tjänsten. Om vårdpersonalen bedömer att det finns ett behov av ett fysiskt besök, så får patienten hjälp med att komma i kontakt med vården för fortsatt behandling. Digitalt där det går och fysiskt vid behov.

#### *Digitala vårdbesök*

Via tjänsten erbjuds patienter möjligheten att kunna genomföra planerade vårdbesök på distans. Patienter kan ansluta till det digitala vårdbesöket via dator eller mobil – utan att behöva resa till sjukhuset/hälsocentralen.

#### *IBD Home*

Är en digital tjänst som riktar sig till patienter med Inflammatorisk tarmsjukdom, IBD. Där patienten med stöd av en app och ett provtagningskit själva kan mäta och följa sin egen hälsa, och dela information med vården. Vilket ersätter resor för besök, provtagningar och transporter av prover.

#### *Digitalt Stöd och behandling*

Ett exempel på digitalt stöd och behandling är internetbaserad kognitiv beteendeterapi (iKBT). Som möjliggör för patienten att genomföra stora delar av sin behandling och kommunicera med behandlare digitalt via meddelanden.

### 1177 vårdguidens e-tjänster

Via 1177 e-tjänster kan patienter se personlig vårdinformation, kontakta vården och sköta många ärenden själv. Pandemin och ett breddat utbud av tjänster exempelvis bokning av självtest för Covid-19 har bidragit till att öka användningen.

### Goda exempel från digitalisering i regionalt utvecklingsarbete

Region Norrbotten är en samverkanspart i projektet Predictive Movement som syftar till att skapa en digital plattform som blir en samverkansplats för transporter av människor och gods med hjälp av artificiell intelligens (AI). I första etappen ska projektet lösa samhällsutmaningen med paketleveranser på landsbygderna. Längre fram siktar projektet på att optimera tillgänglighet och framkomlighet i allt från stadsmiljöer till landsbygder. Genom Predictive Movement kommer samordning och effektivisering av såväl godstransporter som vissa sjukresor genomföras på ett mer kostnadseffektivt sätt och därmed bidra till ett mer attraktivt Norrbotten. Resultatet blir bland annat ett bättre utnyttjande av vägarna, bättre tillgänglighet på landsbygden och minskad trängsel i storstäderna. Viktigast av allt: vi får en bättre miljö med minskade klimatbelastningar och bättre luft.

## Minskad ojämlikhet



Grunden för ett hållbart samhälle är en rättvis fördelning av resurser och såväl ekonomiskt, socialt och politiskt inflytande i samhället.

Region Norrbottens arbete för detta mål redovisas inte i miljöredovisningen, men kan komma att ingå i hållbarhetsredovisning från och med 2021.

## Hållbara städer och samhällen



Hållbar stadsutveckling omfattar hållbart byggande och hållbar planering av bostäder, infrastruktur, offentliga platser, transporter, återvinning och säkrare kemikaliehantering som i sin tur kräver ny teknik och samarbete mellan flera sektorer.

Detta är ett prioriterat mål för Region Norrbotten som bara delvis redovisas i miljöredovisningen baserat på innehåll i tidigare rapporter. Målet kommer att redovisas utförligare i hållbarhetsredovisningen från och med 2021.

Andel tjänsteresor med kollektivtrafik (tåg och buss) redovisas under rubriken *13 Bekämpa klimatförändringarna* tillsammans med andra transporter.

## Hållbar konsumtion och produktion



Säkerställa hållbara konsumtions- och produktionsmönster.

Omställning till en hållbar konsumtion och produktion av varor är en nödvändighet för att minska vår negativa påverkan på klimat, miljö och människors hälsa. Detta är ett prioriterat mål för Region Norrbotten som bara delvis redovisas i miljöredovisningen baserat på innehållet i tidigare rapporter. Målet kommer att redovisas utförligare i hållbarhetsredovisningen från och med 2021.

### Inköp och upphandling

Påverkan på hälsa och miljö sker i alla led i en produkts livscykel från det att råmaterialet utvinns, vid produktion, distribution och användning fram till avfallshanteringen.

Regionerna ansvarar för att det som upphandlas framställs under hållbara och ansvarsfulla förhållanden, oavsett var i världen produktionen sker. Offentlig upphandling lyfts som ett av de viktigaste verktygen för att verka för genomförandet av Agenda 2030, och som påverkar såväl lokalt som globalt. Även på EU-nivå inom gröna given för cirkulär ekonomi omnämns hållbar upphandling som ett viktigt instrument.

Eftersom regionerna i mångt och mycket har samma leverantörer och produkter på avtal sparas resurser genom att följa upp tillsammans och dela på resultaten. Alla regioner ställer idag hållbarhetskrav i sina upphandlingar men det är en stor variation i vad och hur man ställer krav. Nationella kansliet hjälper till både i formulering av krav men också hur dessa ska verifieras.

Region Norrbotten har under 2020 förnyat sitt medlemskap i den nationella samverkan för Hållbara upphandlingar. Ingen samverkan sker mellan regionen och det nationella kansliet i dagsläget.

### Hållbar upphandling i Region Norrbotten

Riktlinje för inköp beskriver styrande förutsättningar gällande hållbarhet i Region Norrbotten och ställer höga krav gällande hållbarhetsaspekten för inköp inom regionen:

- Upphandlingar och inköp ska främja ekonomisk, social och miljömässig hållbarhet. Miljö- och hållbarhetskONSEKVENSER ska integreras i inköpsprocessen för att bidra till att nå målen i Agenda 2030 och de 16 miljö-kvalitetsmålen.
- Miljökrav ska ställas i upphandlingar i syfte att använda produkter och kemikalier som ger minsta möjliga belastning på naturmiljön och människors hälsa.
- Region Norrbotten ska verka för att de varor och tjänster som köps in är producerade under hållbara och ansvarsfulla förhållanden.

Miljökrav ställs idag i de flesta upphandlingar.

Upphandlingsenheten använder sig av mallar för att ställa miljökrav. Mallarna är uppdaterade för att på ett tydligt sätt ställa krav enligt utfasningslistan och därigenom få bort miljöfarliga och skadliga ämnen. Som stöd vid utformningen av miljökrav använder upphandlingsavdelningen mallar, kriterier och checklistor som tillhandahålls av Upphandlingsmyndigheten och viss samverkan sker även med andra regioner.

Miljöklassificerade upphandlingar infördes 2016. Uppföljning av miljöklassificerade avtal och miljöklassificering av nya upphandlingsbehov genomförs inte längre inom Region Norrbotten då kompetens och resurser för detta saknas.

Under 2020 har ett arbete påbörjats med våra närliggande regioner; Västerbotten, Västernorrland och Jämtland/Härjedalen där vi tillsammans tar fram en ny, uppdaterad utfasningslista för kemikalier.

Offererade produkter ska inte innehålla större mängd av ett ämne än vad som är tillåtet enligt denna utfasningslista. Om inga gränsvärden är angivna i utfasningslistan ska ämnet inte finnas med i produkten alls.

### **Samverkan med länets kommuner**

Region Norrbotten samverkansavtal med länets kommuner sägs upp 210101. Detta innebär att kommunerna inte längre kan köpa produkter på avtal av regionen. Vilket också innebär att kommunerna själva kommer att ombesörja inköp och logistikkedjan gällande farligt avfall (gula behållare) framöver.

### **Textilier**

Upphandlingen av nytt textilavtal avslutades i början på 2020 och börjar gälla 20210301. Region Norrbotten har ställt krav på att tvätteriet ska vara svanenmärkt eller motsvarande märkning.

Tillsammans med antagen leverantör ska regionen samverka för att öka andelen produkter innehållande återanvända/återvunna material samt öka andelen produkter innehållande miljöanpassade textilfibrer.

Priset på artiklar som ersätts med miljöanpassade och återanvända/återvunna får inte vara högre än de artiklar vi har avtalade.

Anbudsgivaren och Region Norrbotten ska samverka för att öka andelen artiklar bestående av alternativa material till bomull.



### Pandemins påverkan

Regionen har ersatt bristen på förkläden med skyddsrockar i flergångs-material och bristen på ”gångrockar” har vi ersatt med lång rock (läkar-rock). Bristen på operationsrockar har gjort att vi köpt in flergångs rockar för att inte stå utan om det skulle visa sig att det påverkar operationsverksamheten.

### Kemikalier

Kravet för säker kemikaliehantering innebär att samtliga verksamheter inom Region Norrbotten bedriver ett organisatoriskt arbete för att säkerställa att lagstiftning inom området efterlevs.

Inventering av verksamheternas samtliga kemikalier påbörjades under 2020 men har försenats på grund av pandemin, inventeringen fortsätter därför under 2021 med förhoppning om att den kan färdigställas och slutsatser kan dras utifrån resultatet. Utifrån inventeringens resultat kommer åtgärder att tas för att säkerställa en säker kemikaliehantering, både gällande lagstiftning och arbetsmiljö.

### Livsmedel

Mått	Mål 2020	Utfall	Utfall
Andel inköpta ekologiskt producerade livsmedel	40 % (samtliga sjukhus)	Intern produktion: 28,8 % (2020) 35,1 % (2019) 30,2 % (2018) 29,7 % (2017) 27,3 % (2016) 23,4 % (2015) 20,7 % (2014)	Regionhusets restaurang Solsidan: 39,2 % Piteå produktionskök: 30 % Sunderby produktionskök: 25,7 %

### Ekologiska livsmedel minskar

Region Norrbottens mål och vision för livsmedelsupphandlingen är delvis att nå de för regionen satta målet på 40 procent ekologiska produkter i Regionen. För 2020 ligger den siffran på 28,8 procent vilket är långt ifrån målet, siffran har också minskat radikalt från föregående år, detta till följd av att ekonomin inte längre tillåter inköp av ekologiska livsmedel i samma utsträckning som förr.

Enligt regeringens handlingsplan för en nationell livsmedelsstrategi ska livsmedelskonsumtionen inom offentlig sektor utgöras av 60 procent ekologiskt till år 2030. Det ska uppnås bland annat genom bättre upphandlingar, stärkt kompetens inom offentlig sektor och fler lokala och mindre leverantörer.

### Mätning av tallrikssvinn

Under året har Region Norrbotten mätt tallrikssvinn i sjukhusrestaurangerna i Sunderbyn, Piteå och på Regionhuset. Detta som ett led i regionens hållbarhetsarbete och Agenda 2030 målen. Resultatet och eventuella åtgärder kommer att redovisas under 2021.

## Läkemedel

Region Norrbotten upphandlar läkemedel för slutenvården tillsammans med övriga regioner i norra sjukvårdsregionen. I upphandlingen finns krav att läkemedelsföretagen ska redovisa sitt miljöarbete. Regionen arbetar med att ha en miljömedveten läkemedelsförsörjning genom att följa Upphandlingsmyndighetens miljökrav vid upphandling, styra läkemedelsordinationer, sortera läkemedelsförråden i ATC-ordning, ha sjukhusgemensamma läkemedel samt att sjukhusapoteket sköter de stora läkemedelsförråden.

Arbetet med att minska kassationer av läkemedel fortsätter genom ett samordnat arbete mellan verksamheterna och regionens vårdkvalitetsenhet. Ett exempel på detta samordnade arbete är hanteringen av sällanköpsläkemedel där förråd finns vid Piteå och Sunderby sjukhus. Syftet med sällanläkemedelsförråd är att bättre nyttja rekvirerade läkemedel och därmed minska kostnader för läkemedel och minska kassation.

Läkemedelsavfallet hanteras sedan 2013 helt av regionen genom att sorteras som farligt avfall i gula behållare avsedda för cytostatika och läkemedel. Det skickas sedan till förbränning.

Under 2020 var sortimentsbredden på rekvisitionsläkemedel 2 procent högre jämfört med år 2019. Dock levererades 2 procent färre förpackningar till regionens läkemedelsförråd. Värdet på kasserade rekvisitionsläkemedel har regionen slutat mäta på grund av resursbrist på vårdkvalitetsenheten och nytt apoteksavtal.

## Återbruk och avfall

Återbruk och avfall är i regionens miljöpolicy ett av sju prioriterade områden.

Under 2020 har regionen haft ett gott samarbete med entreprenören som varit mycket behjälplig att hitta olika funktionella lösningar anpassade för Regionens vårdverksamheter. Arbetet med förbättringsåtgärder har fortsatt tillsammans med hälsocentraler och tandvårdskliniker under 2020, tyvärr har arbetet påverkats av pandemin och kommer att återupptas under 2021.

Kunskapen och medvetenheten hos personalen bör öka ytterligare vad gäller materialåtervinning generellt. Inget av det som läggs i behållarna för återvinning blandas ihop, utan allt skickas till återvinning eller energiutvinning. En dålig sortering medför merkostnader för entreprenören vilket vi som kund får betala i slutänden.

Region Norrbotten gör ständiga förbättringar gällande återvunnet material, hela 30 procent de sista tio åren vad gäller materialåtervinning, vilket innebär att regionen tillhör de mest framgångsrika i landet.

49 ton elektronikskrot har gått till SAVO i Boden för demontering och återvinning av material under året. En ökning med 10 ton från föregående år.

### Smittförande avfall i samband med covid-19

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) beslutade i april 2020 att avfall, såsom skyddskläder och skyddshandskar, som uppkommer vid hantering av patienter med Covid-19 och som klassificeras som smittförande och är tillordnat UN 3291, får transporteras i bulk, i slutna containrar.

Region Norrbotten har sedan beslutet tillämpat transporter i slutna containrar av smittförande avfall. En lösning som har medfört stora fördelar ur miljö- och arbetsmiljöhänseende, samt har bidragit till kostnadseffektiva och säkra transporter för regionen.

Under 2020 har 28 containrar med smittförande avfall i samband med covid-19 (45,96 ton) uppstått.

### Återbrukad utrustning

Arbetet med återbruk av Regionens material och medicinskteknisk utrustning är en nationell förebild.

Återanvändningen av utrustning inom organisationen är stadigt ökande, så även 2020. Räknat i nyanskaffningskostnader handlar värdet av återbruket om miljontals kronor. Utrustning som inte kan användas i egen organisation går till försäljning.

Resurser måste säkerställas om detta arbete ska prioriteras och målen i Agenda 2030 uppfyllas.

Det digitala verktyget ”Prylbanken” behöver göras om för att fungera som avsett.

Mått	Mål 2020	Utfall extern försäljning
Andel återanvänd utrustning med kvarvarande bruksvärde	Omhändertagande av all utrustning med kvarvarande bruksvärde för återanvändning.  Digitalt verktyg för att verksamheterna ska få en överblick vad som finns att återbruka. En uppdatering av ”Prylbanken”	2020: 1100 tkr 2019: 1030 tkr 2018: 918 tkr 2017: 1580 tkr 2016: 1600 tkr 2015: 1100 tkr 2014: 1500 tkr 2013: 860 tkr

### Avfall

Avfallet har på senare år tenderat att öka med något tiotal ton årligen. En allt större mängd engångsprodukter används inom vården men även förpackningsmaterial bidrar till den ökade mängden avfall. Av den totala avfallsmängden är materialåtervinningsgraden inklusive matavfall ungefär 30 procent. 60 procent går till energiåtervinning. Sex procent är farligt avfall och resterande går till deponi.

En översynen av avfallshanteringen för hälsocentraler och tandvårdskliniker samt åtgärder för att effektivisera avfallshanteringen har påbörjats under 2020. På grund av pandemin är förhoppningen att återuppta detta arbete under 2021.

I linje med Agenda 2030 arbetar Region Norrbotten tydligt med att minska avfallsvolymer. Då främst en minskning av det brännbara avfallet, där målet är en minskning med 30 procent till 2030.

Region Norrbottens sjukhus har på senare år haft ca 2000 ton avfall per år.

2020 års arbete visar på ytterligare förbättringar i avfallsstatistiken och den brännbara volymen har minskat medan fraktionerna för återvinning stiger i motsvarande takt. Ytterligare insatser för att förenkla avfallshandlingen för verksamheterna har skett under året.

Det finns ett allt större intresse för sortering av avfall inom verksamheterna och många arbetar med egna, smidiga lösningar anpassade för just sin verksamhet för att ytterligare öka återanvändningar av exempelvis förpackningsmaterial.

### **Farligt avfall och ADR (transport av farligt gods)**

Regionen har under 2020 haft ett fortsatt gott samarbete med Boden Energi som slutbehandlar världens farliga avfall. Kommunikationen med Bodens Energi har inneburit åtgärder för att säkra arbetsmiljön och fraktkedjan. Speciallösningar för att hitta säkra och logistiskt kloka lösningar har genomförts i samband med pandemin.

Pandemin har i allra högsta grad påverkat flödet av farligt avfall för Region Norrbotten. Med hjälp av en tillfällig lag från MSB har regionen använt sig av containrar för covid avfallet vid länets alla sjukhus istället för gula behållare. Detta har minskat både förbränningen av plast såsom minskade transporter, då större volymer av avfall har fraktats med container.

### **Folktandvården**

Under 2020 har samarbetet mellan division service, regionens miljö-och kemikaliesamordnare och division folktandvård ökat ytterligare.

Folktandvården inkluderas i regionens rutin för avfall och kemikalier och kommer därför fortsättningsvis inte att ha en egen rutin.

Folktandvården har ett miljonätverk där samtliga regioner deltar.

Transport av Folktandvårdens farliga avfall ingår nu i regionens avtal. Miljöarbetet redovisas även i Folktandvårdens årsrapport, divisionsplanen samt basenhetsplanerna.

## Bekämpa klimatförändringarna



Vidta omedelbara åtgärder för att bekämpa klimatförändringarna och dess konsekvenser.

Detta är ett prioriterat mål för Region Norrbotten som bara delvis redovisas i miljöredovisningen baserat på innehåll i tidigare rapporter. Målet kommer att redovisas utförligare i hållbarhetsredovisningen från och med 2021.

### Transporter

#### Fordonsparken

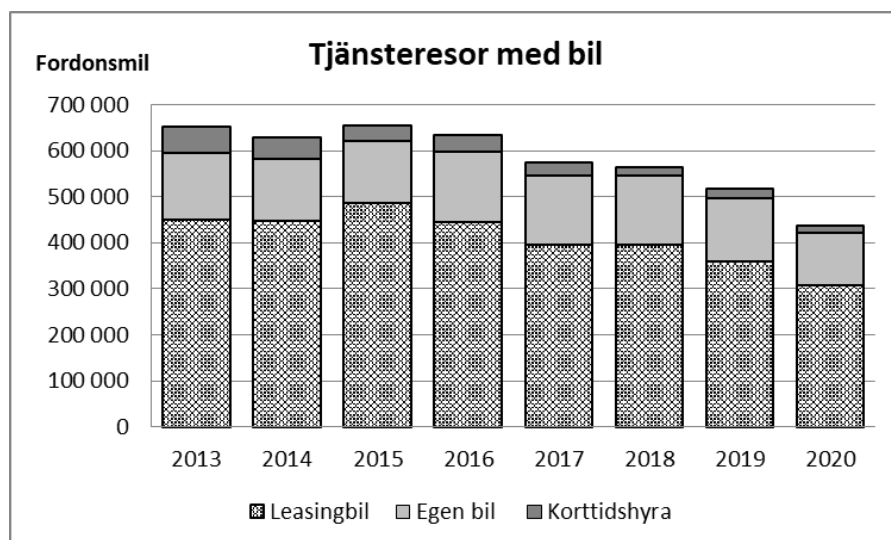
Målet i Region Norrbottens miljöplan är att 80 procent av bilarna i fordonsparken ska vara miljöbilar år 2020. Målet inte uppnått. Förklaringen kan delvis finnas i att definitionen av miljöbil förändras ofta och kraven för att ingå i definitionen miljöbil har blivit skarpare. Aktuellt mått för att kallas miljöbil enligt skatteverket är högst 60gr/km. I regionens fordonspark finns endast två bilar av ca 245 som definieras miljöbilar enligt aktuellt mått. Bristen på godkända laddpunkter, ingen i dagsläget, gör att inga miljöbilar kan införskaffas.

Regionens policy säger att vi ska arbeta för att sänka utsläppen och det klarar vi då hybrider ersätter bensin och diesel. I dagsläget har vi ca 245 leasingbilar varav 141 bensinhybrider 3 elbilar, 99 dieseldrivna och 2 bensindrivna. Regionens avtal ger oss möjlighet att leasa hybrider, laddhybrider och även gasbilar. Bristen på laddstolpar gör att nästan alla verksamhetsbilar som avropas är hybrider.

Under 2020 gjordes en översyn av rutiner och nyttjande av leasingbilar av Division Service. Översynen visade att för att klara det ökade kravet att använda miljöbilar måste laddstationer installeras ute på regionens fastigheter så tjänsteresor med el och laddhybrider är möjligt. Regionen har nyligt hävt det tillfälliga förbudet mot nyinstallation av dessa och nu behövs en långsiktig plan på hur en utbyggnad kan ske. Här avses i första hand regionens egna bilar.

#### Tjänsteresor med bil

Målet i Region Norrbottens miljöplan är att tjänsteresor med bil ska ha minska med 15 procent jämfört med år 2013. Målet är uppnått sedan 2019. Under 2020 minskar antalet tjänsteresor med 80 300mil, vilken är en minskning med 33 procent.

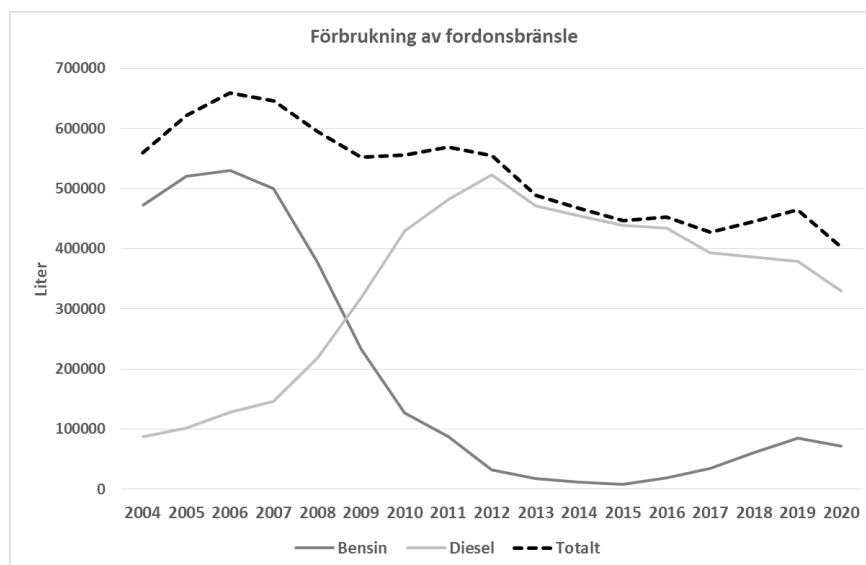


Figur 5. Tjänsteresor med bil har minskat med 33 procent sedan 2013.

### Minskade koldioxidutsläpp från drivmedel

Till följd av ett minskat resande under pandemin har bränsleförbrukningen minskat under 2020. Bensinförbrukning har minskat med ca 16 procent och dieselförbrukningen har minskat med ca 13 procent.

Region Norrbottens totala utsläpp till luft från förbrukning av bensin och diesel uppgår till 1 047 773 kg CO<sup>2</sup> under 2020. Det är en minskning med 102 880 kg CO<sup>2</sup> jämfört med 2019. Den kraftigt minskade mängden resor bidrar till att minska Region Norrbottens utsläpp av klimatgaser och bidra till att uppnå Agenda 2030-målet om att bekämpa klimatförändringarna. Omställningen till digitala möten och en ökad användning av ladd- och hybridfordon i tjänsten möjliggör att nivåerna kan hållas fortsatt lägre även då reserestriktioner lättar.



Figur 6 Bränsleförbrukning av diesel och bensin

### Tjänsteresor med flyg

Miljöplanen anger ett mål för 2020 att tjänsteresor med flyg (mätt i personmil) ska ha minskat med 15 procent jämfört år 2013. Målet är uppnått. Restriktioner gällande resor och fysiska möten med anledning av coronapandemin och även sparkrav i organisationen har inneburit en mycket kraftig minskning av antalet tjänsteresor under 2020.

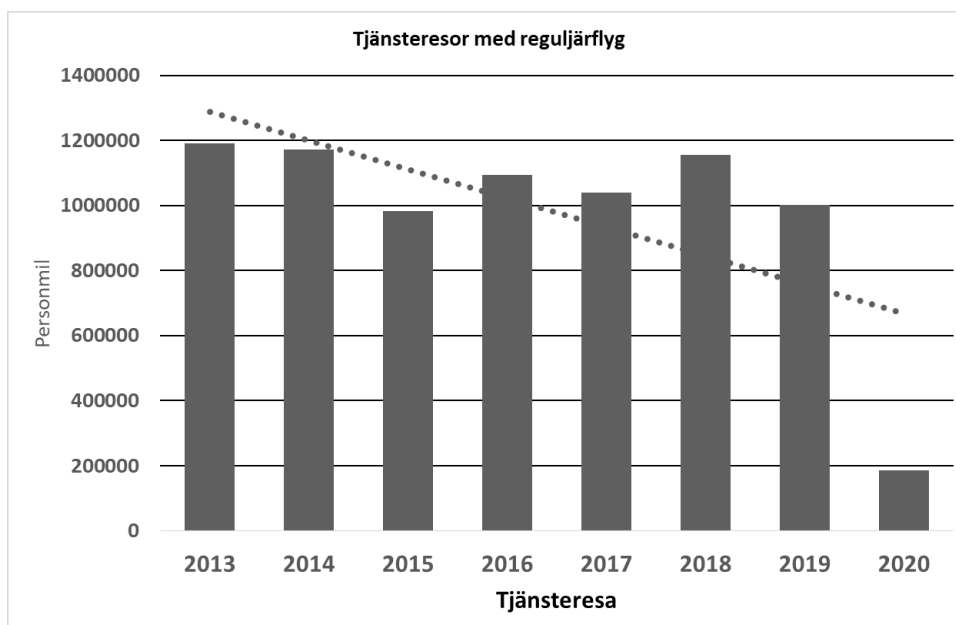
Antalet resta personmil för tjänsteresor med flyg under 2020 är 185 968 mil. Det är en minskning med 815 800 personmil och 80 procent från året innan. Förklaringen till den dramatiska minskningen är de hårda restriktionerna vad gäller resor och fysiska möten med anledning av coronapandemin. Många resor och konferenser har ställts in eller ställts om till digitala möten och evenemang.

### Utsläpp från flygresor minskade med 80 procent

Region Norrbottens utsläpp av koldioxid till luft för tjänsteresor med flyg uppgår till 202 220 kg CO<sup>2</sup>. Det är en minskning med 882 700 kg och lite drygt 80 procent jämfört med 2019.<sup>2</sup>

Med tanke på den stora minskningen i klimatpåverkande utsläpp till luft, som de minskade flygresorna i tjänsten inneburit, så är det högst relevant att närmare utforska hur verksamheterna kan undvika att komma upp i de höga nivåerna igen. Det är rimligt att anta att omställningen till digitala möten och konferenser delvis kan ersätta behovet att resa i framöver.

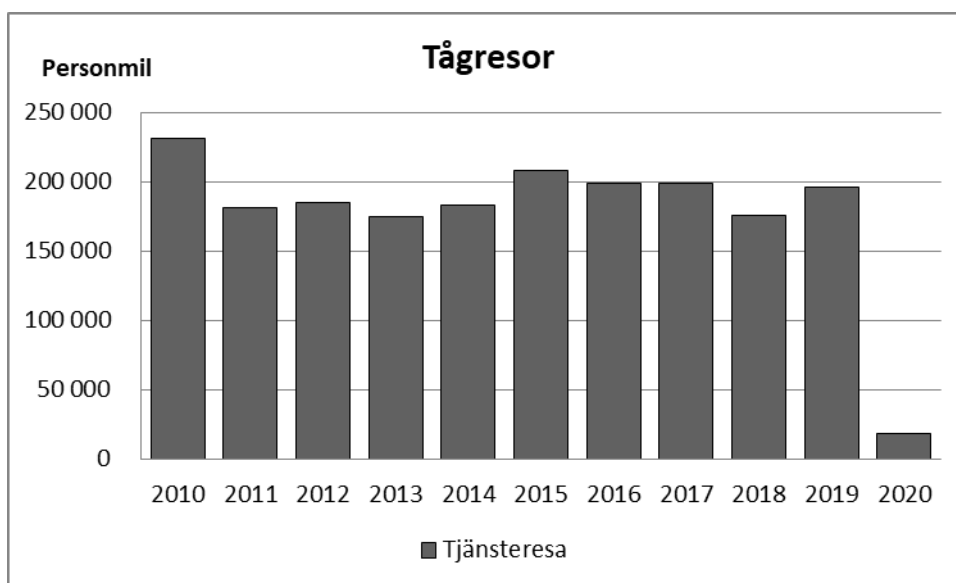
<sup>2</sup> Enligt data från NEX resebyrå



Figur 7. Tjänsteresor med reguljärflyg har minskat med 80 procent under 2020.

### Tjänsteresor med tåg

Tjänsteresor med tåg minskade med 177 300 mil till 18 290 personmil. Det är en minskning med 90 procent. Den kraftiga minskningen förklaras med de restriktioner angående resor och fysiska möten som införts med anledning av coronapandemin.



Figur 8 Tjänsteresor med tåg 2020 har minskat med 90 procent under 2020.



### **Tjänsteresor med buss**

Med Region Norrbottens företagskort åktes det totalt 1960 st resor och 8556 mil. Det är en minskning med 11 842 mil jämför 2019. Orsaken till minskningen är densamma som för andra tjänsteresor. Coronapandemin har inneburit restriktioner på resande och en generell avrådan från att åka kollektivtrafik.

### **Tjänsteresor med cykel**

Regionhuset har lånecyklar (och cykelhjälm) att låna. Potential finns att utveckla detta vidare.

### **Resfria möten**

Regionen har bra förutsättningar för distansmöten. Utveckling av tekniska lösningar, tjänster och plattformar sker löpande.

Användningen av distansöverbyggande teknik fortsätter att öka, både inom regionen och med externa parter, och under 2020 har en markant ökning skett i samband med Coronapandemin, där fysiska möten har ersatts i stor utsträckning med digitala och fler patientmöten skett på distans. Utöver traditionella videoverktyg har införts även tjänster i vården för distanskommunikation med patienter, t.ex. mobilappen Ung-i-norr.

Under 2020 har ca 15 nya videoinstallationer utförts till verksamheter i länet och 11 krisledningsrum med videokommunikation enligt MSBs riktlinjer har installerats. Även fler videoklienter har tilldelats datorer och surfplattor. I dagsläget finns ca 160 videokonferensanläggningar och utöver detta finns ett stort antal enklare klientlösningar, s.k. ministudios.

Inriktningen är att ersätta traditionella videokonferensanläggningar med billigare och enklare klientlösningar i allt större utsträckning. Alla anställda i regionen har möjlighet att från en dator använda olika typer av videoklienter, tex RPD (RealPresence Desktop) och Skype. Införande av Microsoft Teams, som på några års sikt kommer att ersätta Skype, har påbörjats.

Inspelning av möten och utbildningar används flitigt och även möjligheten att direktsända videomöten över internet, vilket är att föredra vid exempelvis föreläsningar och utbildningar med stort antal deltagare spridda på olika platser.

### **Varutransporter**

Region Norrbotten arbetar ständigt med miljöfrågor och försöker hitta besparingar genom samleveranser. Antalet fordonsmil för Region Norrbottens varutransporter ligger på en relativt konstant nivå från år till år. Samarbete med länets åkerier och Länstrafiken pågår kontinuerligt för att minska miljöpåverkan.

### **Sjukresor**

Under 2020 har antalet digitala besök i vården ökat kraftigt och sjukresor för att ta sig till fysiska besök har minskat till följd av pandemin. Ett minskat

resande innebär i sin tur miljövinster i minskad mängd klimatpåverkade utsläpp.

Antalet ersatta sjukresor minskade med 26 procent totalt 2020 jämfört 2019. Kollektivtrafiken har minskat mest (buss -37,5 procent och tåg -35 procent). Taxi har minskat enl snitt och egen bil har minskat minst, med 19 procent i antal resor, vilket är en logisk följd av pandemin. Alla som kan har åkt egen bil, framförallt istället för kollektivtrafik.

Andel sjukresor med kollektivtrafik har minskat från 12,2 procent till 10,4 procent.

Andel sjukresor med taxi av totalt antal resor är oförändrat 56 procent och andel med egen bil har ökat från 27,5 procent till 30 procent (överflyttning från kollektivtrafiken)

Sjukresor med flyg uppgick under 2020 till 282 211 mil.

### **Ambulanssjukvård**

#### **Vägburen ambulanssjukvård**

Vägbambulanser har kört 204.000 mil 2020. Körsträckan har minskat med 10 procent från 2019. Detta kan vara kopplat till ett minskat antal ambulansuppdrag under pandemins första 3-4 månader 2020. Uppgifter om klimatutsläpp har inte gått att ta fram för 2020.

#### **Luftburen ambulanssjukvård**

Flygtimmarna med Norrbottens ambulanshelikopter landade på 496 timmar under 2020. Det är en minskning med 137 timmar (22 procent) jämfört med 2019. Detta beror till största delen på stängda fjällanläggningar under april, och därmed färre folk som skadar sig i fjällen, med anledning av pandemin. April är en av de månader då helikoptern har flest uppdrag.

Flygtimmarna med ambulansflyget landade på 1 808 timmar för 2020. Det är en ökning med 22 flygtimmar (1 procent) jämfört med 2019. Denna ökning förklaras främst av att kuvöstransporterna har ökat. En viss del av ökningen beror också på att dagbilen (vägbambulans mellan SY-NUS) togs ur drift under juni-augusti samt december, vilket innebar att patienterna transporterades med flyg istället.

Uppgifter om klimatutsläpp har inte gått att ta fram för 2020. Region Norrbotten kommer att ställa krav på att de nya leverantörerna leverar klimatdata från och med 2021.

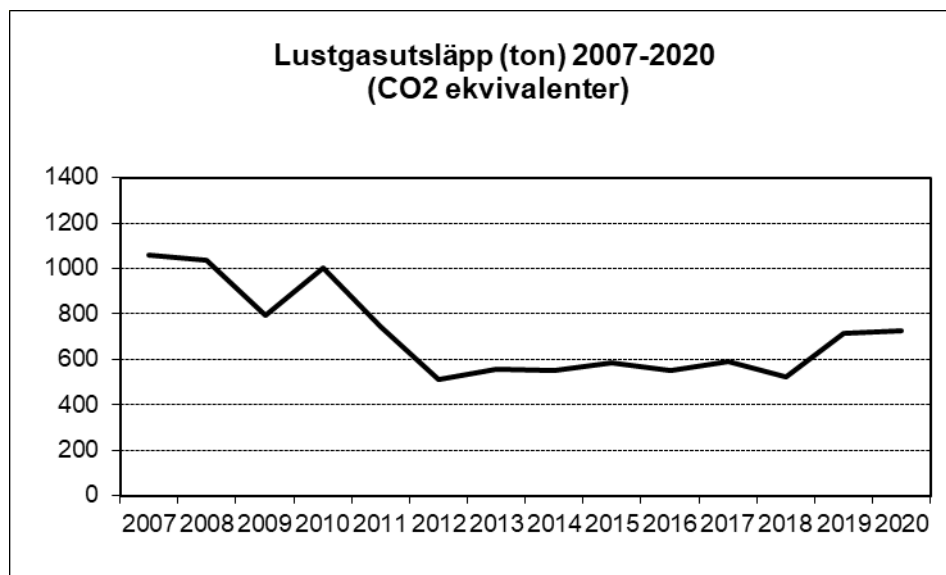
### **Medicinska gaser**

2020 års siffra är högre än tidigare siffror, 2424 kg. Utsläppssiffran är fortfarande långt ifrån målbilden för 2020 på 370kg. För att nå målnivån krävs att reningsutrustning installeras, vilket ännu inte finns.

Lustgas är en känd klimatpåverkande gas med en GWP-faktor (Global Warming Potential) som är ca 265 gånger större än koldioxid. Tidigare uppskattades GWP-faktorn till 300. Lustgas används numera nästan enbart i samband med förlossningar och viss tandvård. Även andra medicinska gaser som sevofluran och desfluran har en betydande klimatpåverkan men användningen är begränsad.

### Lustgas

Lustgas står för 85 procent av klimatpåverkan från medicinska gaser i regionerna, övriga utsläpp gäller sevofluran, isofluran och desfluran. Gaserna har betydligt större klimatpåverkan per vikt än koldioxid, från lustgasens 265 gånger till desfluranets 1790 gånger. Inom vården används lustgas för smärtlindring, särskilt vid förlossningar och tandvård. Att lustgas läcker vid användning är även ett arbetsmiljöproblem.



Figur 9. Lustgasutsläpp i koldioxidekvivalenter

### Köldmedia

Rapporteringen av köldmedier utgår ur miljöredovisningen eftersom det redan är så hårt reglerat och uppföljning sker enligt förordning 2016:1 128 om fluorerade växthusgaser.

### Lokaler och byggande

Verksamhetsytan (egna lokaler interna hyresgäster + inhyrda lokaler) är 309 455 kvm. Det är en minskning på ca 3 000 kvm och beror till största delen på att inhyrda lokaler sagts upp för avflyttning (bla Erikslunds hälso-central och Psykiatri paviljong).

### Nybyggnationer

Under hösten 2020 har två stora byggprojekt vid Sunderby sjukhus med inriktning Miljöbyggnad Silver färdigställt. Byggnaderna har bättre energiprestanda än dagens krav. De är framtidssäkrade och långsiktigt hållbara

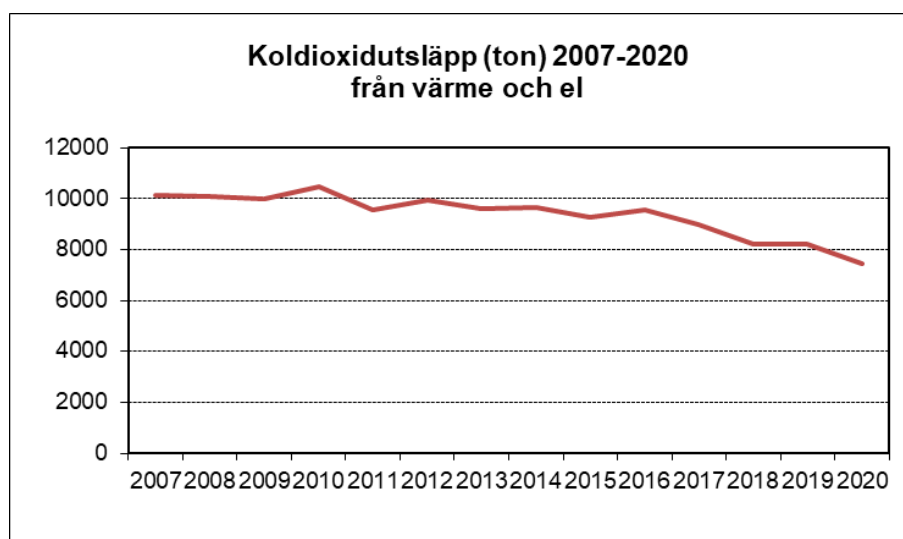
med bra miljöval avseende material, produkter, utförande och funktion utan att ge avkall på en god ekonomi.

Inga ytterligare nybyggnationer har påbörjats under året.

Under 2020 har ombyggnationen av ventilationssystemet i Hus C i Gällivare sjukhus slutförts. Ombyggnationen av ventilationen ökar driftsäkerheten, minskar energianvändningen och miljöpåverkan och förbättrar driftsekonomi. I samband med byte av tak i Björkskatans hälsocentral har taket tilläggsisolerats. Det ger minskad energianvändning och ökad komfort.

### Koldioxidutsläpp från värme och el

Koldioxidutsläppet har minskat något. Siffrorna är påverkade av pandemin.



Figur 10. Koldioxidutsläpp från värme och el

## Hav och marina resurser



Bevara och nyttja haven och de marina resurserna på ett hållbart sätt för en hållbar utveckling.

Region Norrbottens arbete för detta mål redovisas inte i denna rapport, men kan komma att ingå i hållbarhetsredovisning från och med 2021.

## Ekosystem och biologisk mångfald



Skydda, återställa och främja ett hållbart nyttjande av landbaserade ekosystem, hållbart bruka skogar, bekämpa ökenspridning, hejda och vrida tillbaka markförstörelsen samt hejda förlusten av biologisk mångfald.

Region Norrbottens arbete för detta mål redovisas inte i miljöredovisningen, men kan komma att ingå i hållbarhetsredovisning från och med 2021.

## Fredliga och inkluderande samhällen



Främja fredliga och inkluderande samhällen för hållbar utveckling, tillhandahålla tillgång till rättvisa för alla samt bygga upp effektiva, och inkluderande institutioner med ansvarsutkrävande på alla nivåer.

Region Norrbottens arbete för detta mål redovisas inte i miljöredovisningen, men kan komma att ingå i hållbarhetsredovisning från och med 2021.

## Genomförande och globalt partnerskap



Stärka genomförandemedlen och återvitalisera det globala partnerskapet för hållbar utveckling.

Region Norrbottens arbete för detta mål redovisas delvis i miljöredovisningen baserat på innehåll i tidigare miljöredovisningar. Målet kommer att utvecklas ytterligare i hållbarhetsredovisning från och med 2021.

### Regional samverkan

Inom satsningen Väger till hållbar utveckling har samverkan med Länsstyrelsen skett inom Agenda 2030- arbetet och hållbarhetsintegrering av Läns-transportplan. Länsstyrelsens Agenda 2030-samordnare har även stöttat arbetet att integrera Agenda 2030 i det nya regionalfondsprogrammet.

Samverkan sker även med Energi- och klimatsamordnare inom genomförandet av Klimat- och Energistrategin<sup>3</sup>. Vi har även deltagit i workshop med Länsstyrelsen och Energikontor Norr om framtagandet av ett regionalt Panorama-verktyg för att visa länets klimatutsläpp och åtgärder för att förbättra dessa som en del i genomförandet av Norrbottens energi- och klimatstrategi.

Inom projektet Regional förnyelse har en rapport tagits fram under året av en tvärvetenskaplig grupp forskare vid Luleå Tekniska Universitet, En studie om genomförandet av Agenda 2030 i Norrbottens län. Rapporten utgör kunskapsunderlag för kommande Agenda 2030-arbete.

### **Energikontor Norr**

Energikontor Norr ägs till hälften av region Norrbotten och till hälften av de 14 kommunerna i Norrbotten och är ett utav 15 regionala energikontor i Sverige. Bolagets uppdrag är att driva energi- och klimatfrågor på lokal och regional nivå i ett internationellt perspektiv. Bolagets mål är att verka för att öka andelen förnybara energikällor i regionen och verka för en effektivare användning av energi och naturresurser. Mycket av arbetet drivs i form av projekt där målgruppen oftast är offentliga aktörer och små och medelstora företag.

År 2020 har varit ett annorlunda år. Pandemin har påverkat energikontorets arbete på så vis att det blivit mindre fysiska möten och träffar, men arbetet har trots det fortskridit bra. En positiv effekt är förbättrade digitala möten och på så vis minskat resande. Arbetet med att minska de fossila utsläppen från transporter har under året kommit mer i fokus för bolagets arbete och kommer med stor sannolikhet att få en större roll framöver. Arbetet med att ge stöd till kommunerna i deras strategiska energi- och klimatarbete har fortsatt och innefattar resan från nuläge till planer och aktiviteter för att nå de regionala energi- och klimatmålen. Energi- och klimatöversikten för länet år 2020 är mer omfattande än tidigare och är framtagen i samarbete med Länsstyrelsen i Norrbotten.

Stöd har getts till mindre företag för att komma igång med sitt hållbarhetsarbete och få in detta i sin affärsstrategi och på så vis även bli mer konkurrenskraftiga. I detta är energieffektivisering en viktig del och det har även varit temat för de tre energieffektiviseringsnätverk som energikontoret driver på uppdrag av Energimyndigheten.

Tillsammans med ett antal andra regionala aktörer, med LRF som projektledare, har energikontoret gjort en gedigen insats för att öka intresset för solet bland de två nordligaste länens lantbrukare. Genom gemensamma upphandlingar har priset på soleanläggningarna reducerats markant.

---

<sup>3</sup> Norrbottens klimat- och energistrategi 2020–2024.

Under året har två omvärldsanalyser tagits fram och nyhetsbrev kommer numera månatligt<sup>4</sup>.

### Regionens miljöpriser

Regionen har Norrbotten har två miljöpriser årligen. Norrbottens regionala miljöpris och Region Norrbottens interna miljöpris.

#### Norrbottens regionala miljöpris

Miljöpriset delades ut första gången 1997 och hette då Landstingets miljöpris. Region Norrbotten och ALMI Företagspartner Nord delar i samverkan med Energikontor Norr AB årligen ut Norrbottens miljöpris för att stimulera miljöarbetet i Norrbotten. Norrbottens miljöpris delas ut till företag eller organisation som aktivt och framåtsyftande i samverkan med andra arbetar för ett hållbart samhälle med miljö- och klimatfrågan i fokus.

Vinnare 2020 var BD Fisk AB, för sitt arbete med att integrera hållbarhet både i sin verksamhet och hos sina leverantörer.



Figur 11. Veronica Apelqvist och Nicklas Lundenor från BD Fisk tar emot Region Norrbottens regionala miljöpris 2020.

#### Region Norrbottens interna miljöpris

Det är ett internt miljöpris prisar enheter eller enskilda som visat på bra initiativ och resultat inom miljöområdet, gärna kopplat till förbättringsarbetet inom enheten och verksamhetsområdet.

<sup>4</sup> [www.energi-kontornorr.se](http://www.energi-kontornorr.se)

Priset delades ut första gången 2008 och ska inspirera till miljöarbete inom Regionen.

Interna miljöpriset 2020 tilldelas avdelning 48 på Sunderby sjukhus för sitt systematiska miljöarbete, i alla aspekter av sin arbetsvardag, från inköp till uppföljning och utveckling

Avdelningen får enligt motiveringen priset för att den ”arbetar långsiktigt för att ha en så liten påverkan på miljön som möjligt. Avdelningen nyttjar alltid möjligheter för digitala möten, de minimerar förbrukningen av engångsartiklar och emballage i vardagen och samordnar och minskar transporter för såväl varor, patienter och personal.



Figur 12. Dagvårdsavdelning 48/ PCI Lab tilldelas Region Norrbottens miljöpris 2020. Stefan Olsson Lasu, miljöombud på avdelningen, har drivit miljöarbetet med stöd av enhetschefen Maarit Kylmämaa.

### Internationell samverkan

Internationell samverkan inom miljö, klimat och energifrågor har pågått länge. Betydelsen av miljö, klimat och energifrågor i det internationella samarbetet har ökat under senare år. Exempelvis EU-kommissionen har lagt fram en Green Deal som ytterligare kommer prägla det internationella samarbetet i framtiden. Region Norrbotten är duktig på att lyfta Norrbottens unika förutsättningar i olika nätverk i syfte att skapa bästa möjliga förutsättningar för en hållbar utveckling

För Region Norrbotten är de främsta internationella samarbetsorganisationerna för miljöfrågor och hållbar utveckling:

- Östersjökommissionen (BSC),
- Conference of Peripheral Maritime Regions (CPMR),
- Northern Sparsely Populated Areas (NSPA),
- Assembly of European Regions (AER) samt det nordiska samarbetet.
- Miljörådet inom Nordkalotträdet (NKR) och Nordiska ministerrådet
- Miljö, Energi och Klimatgruppen (EFNS/MEK) inom Europaforum Norra Sverige.



## Nationella nätverk

Förutom de interna miljönätverken medverkar Region Norrbotten i ett antal samverkansgrupper med tydlig miljökoppling:

- Samverkansgrupp med regionernas miljöchefer
- Arbetsgrupper i anslutning till SKR:s miljösamverkan avseende avfall, nyckeltal och lustgas
- Utvecklingsgrupper inom miljöanpassad upphandling med koppling till bland annat Upphandlingsmyndighetens miljöuppdag inom hållbar upphandling
- Samverkan i norra regionens regioner inom energieffektivisering
- Folktandvårdens nationella miljögrupp
- Utvecklingsgrupper inom fastighetsområdet
- Arbetsgrupp vid SKR och Energimyndigheten för den årliga skriften: "Nyckeltal energi och klimat – Byggnader, transporter och utsläpp"
- Glokala Sverige
- Regionala arbetsgrupper inom klimat, miljö- och energiområdet
- Sveriges regioners samverkansnätverk kring transporter
- Bioekonomi Regioner i samverkan
- Regionnätverket Hållbart och lokalt förankrat yrkesfiske med framtidstro.
- Tillväxtverkets satsning Hållbar regional utveckling

# Region Norrbottens resultat i jämförelse med andra regioner

## Öppna jämförelser Agenda 2030

Nytt för 2020 är att SKR har publicerat öppna jämförelser för Agenda 2030 på kommunal och regional nivå<sup>5</sup>. Där redovisas statistik uppdelat på vilket mål i Agenda 2030 som de kopplar till.

Exempel där Region Norrbotten ligger bland de sämst presterande regionerna i landet är exempelvis kopplat till Energianvändning i verksamhetslokaler (*Mål 7 Hållbar energi för alla.*) och andel förnybara drivmedel i kollektivtrafiken (*Mål 11 Hållbara städer och samhällen*)

Exempel där Region Norrbotten ligger bland de bäst presterande regionerna i landet är exempelvis gällande trångboddhet i flerbostadshus ( Mål 11 Hållbara städer och samhällen), Andel invånare med avsaknad av tillit till andra (Mål 10 Minskad ojämlikhet) och andel ( procent) långtidsarbetslösa ( Mål 8 Anständiga arbetsvillkor och ekonomisk tillväxt

## Öppna jämförelser Miljöarbete

Regionernas miljöarbete har fokus på områdena minskad klimatpåverkan, giftfri miljö, biologisk mångfald och resurseffektivitet. Flera av regionerna arbetar utifrån Agenda 2030, där miljöarbetet har starka kopplingar till målen om bland annat hållbar produktion och konsumtion, hälsa och välbefinnande, klimat och energi. Miljöarbetet styrs även av lagar och förordningar.

## Inför 2021

Under 2021 ska en ny hållbarhetsstrategi och tillhörande handlingsplan tas fram som baserar sig på de inriktningsbeslut om prioriterade mål i Agenda 2030 som fattats under 2020. Miljöredovisningen ingår fortsättningsvis i den hållbarhetsredovisning som kommer att tas fram där arbetet med de mål och indikatorer som regionen beslutar om följs upp. Organisationen av hållbarhetsarbetet behöver ses över för att fånga upp alla relevanta delar till den hållbarhetsredovisningen. Som stöd i arbetet kommer vi att ha bland annat deltagandet i Glokala Sverige under 2021.

Under 2021 kommer den nuvarande interna miljöutbildningen ”Allt ska hålla i längden” att omarbetas till en hållbarhetsutbildning.

---

<sup>5</sup> <https://rapporter.skr.se/oppna-jamforelser---agenda-2030.html>

**norbotten.se**